



**INSTITUTUL DE CERCETARE DEZVOLTARE PENTRU  
CREȘTEREA OVINELOR ȘI CAPRINELOR  
PALAS CONSTANȚA**

**Str. I.C. Brătianu nr.248 Constanța**

**Telefon : + 40 241 639506**

**e-mail : [icdcopalas@yahoo.com](mailto:icdcopalas@yahoo.com) ; Internet: [http:// www.icdcopalas.ro](http://www.icdcopalas.ro)**

Nr. 87 din 20.01.2026

**Raport de cercetare pentru anul 2025**

**1. Numărul și încadrarea în programele naționale și internaționale ale proiectelor de cercetare derulate în anul 2025**

Activitatea de cercetare desfășurată în cadrul Institutului de Cercetare Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor în anul 2025 s-a axat pe realizarea unor obiective de cercetare cu aplicabilitate la nivel național.

**Proiecte contractate cu MADR București -Programul Sectorial ADER**

4 proiecte de cercetare finanțate din Programul Sectorial ADER al MADR București -institutul având calitatea de coordonator

2 proiecte de cercetare la care institutul este colaborator ,coordonatori fiind Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Biologie și Nutriție Animală Balotești și de Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Cultura Pajiștilor - Măgurele - Brașov.

**Proiecte finanțate de la Bugetul de Stat prin ASAS București**

5 proiecte finanțate de la bugetul de stat la care ICDCOC Palas este coordonator

În calitate de partener ICDCOC Palas a mai participat la realizarea a 2 proiecte de cercetare, unul coordonat de Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Biologie și Nutriție Animală Balotești și celălalt de Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Cultura Pajiștilor Măgurele -Brașov.

**2.Obiectivele activității de cercetare -dezvoltare în anul 2025**

Proiectele executate în anul 2025 au urmărit realizarea de lucrări care să răspundă la 2 obiective generale prevăzute în strategia MADR și anume :

„Managementul durabil al resurselor genetice animale” și

„Eficientizarea sistemelor de exploatare a animalelor de fermă „

În cadrul acestor obiective generale proiectele executate și propuse s-au încadrat în următoarele obiective specifice :

„Ameliorarea genetică a populațiilor de animale (rase ,linii ) cu status normal „

„Conservarea și prezervarea populațiilor de animale rase,linii,vulnerabile și în pericol de dispariție „

„Elaborarea și validarea de tehnologii de exploatare a animalelor de interes zootehnic „

„Îmbunătățirea indicatorilor de reproducție la animalele de fermă prin utilizarea biotehnologiilor specifice „

Proiectele executate în cadrul institutului ,prin tematica abordată , s-au încadrat în obiectivele generale și specifice menționate și au urmărit realizarea de cercetări care să conducă la rezolvarea următoarelor aspecte :

-Crearea și omologarea unei linii de carne în cadrul rasei Țigaie în Podișul Transilvaniei .

- Crearea prin încrucișare a precursorilor unei noi rase de carne performantă pentru piața internă și piața UE.
- Consolidarea genetică și sporirea numerică a populației de caprine specializată pentru carne în vederea omologării ca o nouă rasă de caprine de carne.
- Cercetări privind adaptabilitatea ovinelor Țigaie Ruginie din zona montană prin evaluarea indicilor morfoproductivi și de reproducție.
- Ameliorarea ovinelor Merinos pentru lână superfină prin selecție.
- Evaluarea statusului de risc în care se află noile rase de ovine specializate create la institut ,conservarea și utilizarea genofondului acestora pentru diseminarea progresului genetic în exploatațiile de ovine.
- Cercetări novative privind prelucrarea ,conservarea și stocarea materialului seminal de berbec și țap în scopul creerii unei bănci de gene.
- Cercetări privind performanțele pentru producția de carne, din punct de vedere cantitativ și calitativ, al raselor autohtone supuse îngrășării în contextul actual al asigurării securității alimentare

### 3.Rezultate activității de cercetare - dezvoltare obținute în anul 2025

#### Ameliorarea genetica a populațiilor de animale (rase,linii ) cu status normal

În cadrul acestui obiectiv au fost abordate cercetări pentru crearea în cadrul rasei Țigaie Ruginie a unei linii de carne ,realizarea unui studiu privind adaptabilitatea creșterii ovinelor din rasa Țigaie Ruginie în zona montană înaltă , ameliorarea ovinelor din rasa Merinos de Palas pentru lână superfină .

- Lucrările efectuate pentru crearea prin selecție a unei populații de ovine Țigaie Ruginie cu aptitudini pentru producția de carne s-au efectuat la Laboratorul Experimental de la SCDCO Reghin pe nucleul de ovine din această rasă, derulându-se faza a III-a și anume, **“Obținerea produșilor, organizarea loturilor pentru îngrășare și a sacrificărilor de control; realizarea montelor intrafamiliale la oile adulte și interfamiliale la tineretul femel de an precedent; colectarea probelor biologice, extracția și secvențierea ADN “**
- În urma cercetărilor efectuate în cadrul fazei s-au obținut la populația de oi din rasa Țigaie Ruginie luată în studiu următorii indici de reproducție:
  - Fecunditatea 95.01%
  - Prolificitatea 106.45%
- Studiul intensității de creștere a mieilor obținuți în perioada de alăptare a relevat următoarele valori:
  - greutatea corporală medie la fătare:  $4,15 \pm 0,04$  kg;
  - greutatea corporală medie la 28 zile:  $10,45 \pm 0,13$  kg;
  - greutatea corporală la înțarcare la vârsta de 64,47 zile:  $17,66 \pm 0,19$  kg; greutatea corectată la vârsta de 70 zile – 19,32 kg;
- Sporul mediu zilnic realizat de miei în perioada fătare-28 zile a fost de 222,10 g, iar în perioada fătare-înțarcare – 215,28 g;
- Tineretul ovin obținut după înțarcare a fost destinat reținerii la reproducție și testării pentru producția de carne; după bonitare și respectiv după vârsta de 7 luni, tineretul care nu a făcut obiectul reținerii la reproducție a fost supus valorificării prin vânzare;
- Criteriul principal pentru reținerea la reproducție a fost realizarea la 7 luni a unei greutăți corporale minime de 35 kg la masculi și 30 kg pentru femele;
- Rațiile furajere administrate celor 2 loturi de masculi supuși îngrășării au asigurat un nivel energetic de 1,11 și 1,10 UNC/kg SU și 129,70, respectiv 136 g PD/kg S.U.;

- Sporul mediu zilnic realizat de miei în cele 75 zile de îngrășare a fost de 218,33 g la lotul 1 și 261,78 g la lotul 2;
  - Consumul specific de energie/kg spor a fost de 4,94 UNC la lotul 1 și 4,84 UNC la lotul 2 iar consumul specific de proteină a fost de 581,61 g PD la lotul 1 și 592,43 g PD la lotul 2;
  - Pe sexe, greutatea corporală medie realizată la vârsta de 7 luni a fost de 35,61 kg la femele și de 46,32 kg la masculi;
  - În urma sacrificărilor experimentale s-a determinat randamentul la sacrificare (la cald, la rece și comercial, respectiv 48,19%, 47,65% și 55,17% la lotul 1 vs. 47,41%, 45,98% și 53,85% la lotul 2), și compoziția tisulară a carcasei;
  - Carcasele provenite de la miei din lotul 2 au fost mai bine conformate comparativ cu cele de la lotul 1;
  - Din punct de vedere al structurii tisulare al carcaselor, s-a constatat că, carcasele provenite de la lotul 2 au avut o pondere mai ridicată a oaselor în semicarcasă, în timp ce, la lotul 1 carcasele au fost mai grase, valorile fiind mai ridicate cu 2,91 puncte procentuale, comparativ cu cele de la lotul 2.
  - S-a bonitat și cântărit tineretul de an precedent la vârsta de 12 și luni, înregistrându-se următoarele greutăți corporale: la vârsta de 12 luni - 37,30 kg la femele și 48,03 kg la masculi, iar la vârsta de 18 luni 38,96 kg la femele și 67,86 kg la masculi;
  - S-au valorificat berbeci amelioratori ai producției de carne către exploatațile de ovine din rasa Țigaie ruginie;
  - S-a realizat identificarea și colectarea datelor fenotipice privind reproducția în ultimii 4 ani a unui număr de 90 capete ovine aparținând rasei Țigaie Ruginie; s-au colectat probele biologice la ovine (sânge), extracția și secvențierea ADN la același număr de animale.
  - S-a constatat că genele NR5A2 (35,71%) și DLG1 (28,57%) prezintă variante genotipice heterozigote, în timp ce gena GDF9 prezintă o variantă homozigotă.
  - S-au pregătit oile mame pentru montă și s-a efectuat monta conform planului, estimându-se procentul de neîntoarceri după al treilea ciclu estral, rezultând o rată a neîntoarcerilor de 95,16%.
  - Lucrările proiectului se execută în continuare, efectivul de oi Țigaie ruginie de la Baza Experimentală Reghin fiind în faza de gestație.
- Cercetările privind adaptabilitatea ovinelor din rasa Țigaie ruginie crescute în zona montană înaltă prin evaluarea indicilor morfoproductivi și de reproducție în vederea valorificării superioare a producțiilor și resurselor naturale specifice zonei au avut ca obiective obținerea seriei a 2-a de miei, determinarea producției individuale de lapte, prelucrarea laptelui și obținerea produselor lactate, determinarea producției și compoziției botanice a pășunii, fertilizarea pășunii, amenajarea platformei de gunoi și realizarea montei naturale dirijate
- În cadrul fazei producția medie de lapte supt a fost de  $80,72 \pm 0,32$  kg, cu valori individuale cuprinse între 66,15 kg și 94,95 kg, aceste rezultate sugerând existența unei variabilități moderate între indivizi.
    - Producția medie de lapte muls a fost de  $53,34 \pm 0,13$  kg, valorile extreme situându-se între 46,32 kg și 60,94 kg. Comparativ cu laptele supt, această componentă are o pondere mai redusă în totalul producției lactate, ceea ce reflectă faptul că o parte semnificativă din lapte este consumată direct de miei în perioada de alăptare.
    - Prin însumarea celor două componente (lapte muls + supt), se obține o producție totală medie de lapte de  $134,06 \pm 0,34$  kg, cu limite între 118,43 kg și 149,55 kg. Acest nivel al producției evidențiază un potențial productiv bun al efectivului analizat în condițiile creșterii în zona montană a României (1000 m altitudine).

- Durata medie a perioadei de alăptare a fost de  $80,26 \pm 0,59$  zile, variind între 60 și 99 zile, în timp ce perioada de muls a fost de 118 zile. În consecință, durata totală a lactației a înregistrat o medie de  $198,32 \pm 0,60$  zile, cu limite între 178 și 217 zile, ceea ce denotă o perioadă de producție relativ extinsă, favorabilă obținerii unei cantități ridicate de lapte.

- S-au realizat produse naturale din lapte de oaie (70%) în amestec cu lapte de vacă (30%).

Produsele lactate ecologice realizate în cadrul proiectului sunt brânza în bărbântă și urda sărată maturată.

**Brânza în bărbântă** – brânză tradițională din lapte de oaie și vacă

Brânza în bărbântă este un produs tradițional autentic, obținut dintr-un amestec de lapte de oaie (70%) și lapte de vacă (30%), provenit de la rase autohtone vechi: Țigaie ruginie și Brună de Carpați.

Laptele proaspăt muls se încheagă natural, la temperatura sa de mulgere, iar din el se formează cașul tradițional. Acesta este lăsat la dospit între 5 și 12 zile, în funcție de temperatura mediului, până când ajunge la maturitatea potrivită.

După dospire, cașul se toacă, se frământă cu sare și se transformă într-o pastă consistentă de brânză. Masa de brânză se așază în putine de lemn – numite în zonă bărbântă – unde este bine presată pentru a elimina aerul. Se sigilează ermetic, apoi se lasă la fermentat și maturat minimum două luni.

În timpul maturării, brânza dezvoltă în mod natural un mucegai nobil albastru (*Penicillium blue*), atât la exterior cât și în interior, care îi conferă un gust intens, ușor picant și o savoare aparte.

**Urda sărată maturată**

Din zerul rămas după prepararea cașului se obține o urdă fină, fiartă la aproximativ 90°C. Urda se frământă cu sare, apoi se pune și ea în putine de lemn, unde este presată bine pentru a elimina zerul și aerul.

Se lasă la fermentat și maturat în condiții controlate de temperatură și umiditate, până când capătă, la fel ca bărbânta, mucegaiul albastru nobil care îi dă o aromă unică. După două luni, urda sărată este gata de consum, având o textură catifelată și un gust bogat, ușor sărat și matur.

Rețetele sunt transmise din generație în generație și refăcute astăzi după metoda bunicului, păstrând gustul autentic al brânzeturilor de altădată.

- Pentru determinarea compoziției botanice și producțiilor pasunilor analizate, s-a procedat la identificarea speciilor prezente, la estimarea participării procentuale a acestora în alcătuirea covorului ierbos și la cântărirea producțiilor. Producția pășunii a fost de 18-21 t/ha, aceasta fiind ameliorată comparativ cu anul 2024.

În cadrul acestei etape a fost finalizată platforma permanentă de stocare și gestionare a gunoiului de grajd și a dejecțiilor de origine animală. Platforma are formă rectangulară, cu pereți pe 3 laturi (fără latura frontală) cu dimensiunile  $L \times B = 13,80 \times 25,35$  m și înălțimea pereților de 3,00 m cu o capacitate de stocare de 991,98 m<sup>3</sup>/an gunoi de grajd, platforma fiind prevăzută la partea frontală cu un drum de acces din piatră/pietriș compactată, necesar pentru a asigura zona de circulație și de manevrare a utilajelor și pentru descărcarea/încărcarea gunoiului de grajd din/în mijloacele de transport (căruță, remorcă agricolă etc.).

➤ Proiectul privind ameliorarea ovinelor Merinos pentru lâna superfina prin selecție în rasa curată urmărește evaluarea potențialului productiv pentru producția de lâna a efectivelor de ovine aparținând raselor merinos crescute în România și ameliorarea fineții în vederea creării unor nuclee (linii) cu lâna de finețe superioară. Principalul obiectiv avut în vedere este creșterea cantității de

lână cu finețe de 19-21  $\mu\text{m}$  în cadrul unor *nuclee de selecție* și menținerea diametrului lânii în gama 22-24  $\mu\text{m}$  pentru restul efectivelor din aceste rase.

Etapa desfășurată în anul 2025 a luat în studiu exploatații de ovine Merinos de Transilvania și Merinos de Suseni. S-au analizat efectivele de masculi de reproducție și tineret femel din cadrul a 4 exploatații de ovine din județele Buzău, Galați și Vaslui de la care s-au obținut date privind nivelul cantitativ al producției de lână și s-au recoltat un număr de 132 de probe din zona mediană a cojocului. În urma efectuării analizelor de laborator pe probele de lână prelevate în sezonul de tundere 2025 s-au determinat: diametrul mediu, variabilitatea acestui parametru calitativ, procentul de plusvariante, repartizarea pe clase de finețe a lânii respectiv factorul de confort.

Rezultatele obținute în urma derulării activităților prevăzute în cadrul fazei din anul 2025 au evidențiat următoarele aspecte:

- din cele patru exploatații de ovine merinos doar efectivul de tineret femel an precedent Merinos de Suseni de la Vaslui are un nivel al diametrului mediu sub 21 microni, tineretul ovin din rasa Merinos de Transilvania se încadrează în din punctul de vedere al fineții medii în intervalul 21,7341 ÷ 22,2705  $\mu\text{m}$  iar masculii și tinereul femel Merinos Suseni de la Galați au avut diametre medii peste 23 microni.
- existența cadrul acestor efective a unui procent de 33,33 - 60 % plusvariante ( indivizi care au diametre ale lânii superioare mediei actuale a populației) face posibilă constituirea unor nuclee de selecție în trei din cele patru exploatații de ovine luate în studiu în faza a II a 2025 pentru care se poate înregistra o îmbunătățirea fineții cu 4,36 – 8,72 %, diametrul mediu al lânii ajungând în acest caz la 19,535 – 20,719  $\mu\text{m}$  ;
- Selecția progresivă pentru îmbunătățirea fineții lânii la efectivul de masculi Merinos de Palas aparținând ICDCOC Palas Constanța activi la montă, a permis reducerea diametrului fibrelor în ultimii doi ani cu aproximativ 8 % ( 1,69 – 1,77 microni).

### **Creare de noi populații (rase) de ovine specializate**

● Rezultatele obținute în cadrul Laboratorului Experimental Reghin, privind crearea unei populații de ovine specializate pentru producția de carne evidențiază eficiența schemei de încrucișare aplicate, concretizată prin obținerea primei serii de miei metiși cu o structură genetică bine definită, respectiv 50% gene din rasa Suffolk, 37,5% din rasa Germană de Carne cu Capul Negru (GCCN) și 12,5% din rasa Țigaie ruginie (TIRU). Această combinație genetică a permis valorificarea complementarității raselor implicate, îmbinând potențialul ridicat pentru producția de carne al raselor specializate cu rusticitatea și capacitatea de adaptare a rasei autohtone.

Mieii metiși trirasiali obținuți au fost supuși îngrășării de control, desfășurată pe o perioadă de 75 de zile, în condiții standardizate de furajare și exploatare. La finalul acestei etape, s-au înregistrat diferențe semnificative între sexe în ceea ce privește performanțele de creștere. Masculii au atins o greutate corporală medie de 40,25 kg, comparativ cu 37,59 kg la femele, reflectând un spor total de creștere de aproximativ 20,64 kg la masculi și 17,49 kg la femele. Aceste rezultate confirmă capacitatea superioară de valorificare a potențialului genetic pentru creștere rapidă la masculi, caracteristică frecvent întâlnită în cadrul raselor de carne și a metișilor proveniți din acestea.

Din punct de vedere al eficienței utilizării furajelor, masculii au prezentat un consum specific mai redus, respectiv 4,35 unități nutritive carne (UNC) și 533,86 g proteină digestibilă (PD) pentru fiecare kilogram de spor realizat, comparativ cu femelele, care au înregistrat valori de 5,05 UNC și 620,09 g PD/kg spor. Aceste diferențe subliniază o conversie mai eficientă a substanțelor nutritive

în țesut corporal la masculi. Sporul mediu zilnic (SMZ) a fost de 275 g/zi la masculi și de 233 g/zi la femele, valorile obținute fiind competitive în raport cu datele din literatura de specialitate pentru mieii metiși proveniți din rase de carne. Vârsta mieilor la finalul îngrășării a fost cuprinsă între 135 și 138 de zile, ceea ce evidențiază precocitatea acestui genotip și posibilitatea obținerii unor carcace comerciale într-un interval relativ scurt de timp.

Analiza performanțelor la sacrificare a evidențiat particularități distincte între sexe. Randamentul la sacrificare a fost superior la femele, comparativ cu masculii, aspect explicabil printr-o proporție mai ridicată a țesuturilor cu valoare economică în raport cu greutatea corporală vie. În schimb, carcacele provenite de la masculi au fost încadrate într-o pondere mai mare în clasa U de conformație, ceea ce indică un nivel superior de dezvoltare musculară și o formă mai favorabilă pentru piața cărnii.

În ceea ce privește structura carcasei, masculii au prezentat un raport carne/grăsime superior, sugerând o depunere mai redusă de țesut adipos și o orientare predominantă a creșterii către masa musculară. La femele, raportul carne/oase a fost mai favorabil, ceea ce reflectă o proporție mai mare de carne raportată la schelet, cu implicații pozitive asupra valorificării carcasei în anumite segmente de piață.

Evoluția ulterioară a tineretului ovin metis confirmă potențialul ridicat de creștere al acestui genotip. La vârsta de 7 luni, mieii din anul curent au atins o greutate corporală medie de 57 kg la masculi și de 45 kg la femele, valori care demonstrează atât capacitatea de creștere susținută după încheierea îngrășării de control, cât și adaptabilitatea foarte bună la condițiile de exploatare. În ansamblu, rezultatele obținute susțin oportunitatea utilizării acestui tip de metisare trirasială în sistemele de producție orientate spre obținerea de carne, oferind perspective favorabile pentru eficiența economică și calitatea produsului final.

➤ Lucrările de cercetare privind crearea prin încrucișare a precursorilor unei noi rase de ovine specializate pentru producția de carne, adaptată condițiilor de câmpie, s-au concretizat, în etapa actuală, prin elaborarea și aplicarea unui model experimental complex, orientat spre evaluarea combinabilității genetice dintre rasele specializate pentru carne Rouge de L'Ouest și Ile de France cu Rasa Prolifică Palas. Acest demers științific urmărește valorificarea complementarității genetice dintre rasele parentale, în vederea îmbunătățirii performanțelor de producție și a calității carcasei la tineretul ovin destinat îngrășării intensive.

Rezultatele obținute demonstrează că încrucișarea rasei Prolifice Palas cu rase specializate pentru producția de carne conduce la o ameliorare semnificativă a structurii morfologice a carcasei, în special prin creșterea ponderii țesutului muscular. Astfel, la metișii F1 rezultați din încrucișările Ile de France × rasa Prolifică Palas și Rouge de L'Ouest × rasa Prolifică Palas, procentul de țesut muscular a înregistrat valori cuprinse între 64,82% și 65,23%, semnificativ superioare față de valoarea de 57,21% determinată la mieii din rasa Prolifică Palas. Această creștere reflectă aportul genetic consistent al raselor de carne asupra dezvoltării masei musculare și a conformației carcasei. În paralel, procentul de țesut osos a fost considerabil redus la metișii F1, situându-se între 21,95% și 22,16%, comparativ cu 25,62% la rasa Prolifică Palas. Reducerea ponderii țesutului osos constituie un indicator esențial al eficienței carcasei pentru producția de carne, evidențiind o mai bună conversie a substanțelor nutritive în producția de carne, acesta fiind un aspect important din punct de vedere economic. Totodată, conținutul de grăsime la metișii F1 a fost semnificativ mai scăzut, cu valori cuprinse între 12,82% și 13,02%, față de 17,17% la mieii din rasa matema, ceea ce indică obținerea unor carcace cu un conținut mai redus în grasimi, adaptate cerințelor actuale ale pieței pentru carne cu un grad redus de îngrășare.

Din punct de vedere al performanțelor de producție, metisarea a avut un efect pozitiv evident asupra sporului mediu zilnic și a greutății corporale finale. Miei metiși F1 au realizat sporuri medii zilnice semnificativ superioare, respectiv 318,19 g în cazul încrucișării Ile de France × rasa Prolifică Palas

și 315,42 g la Rouge de L'Ouest × rasa Prolifică Palas, comparativ cu doar 197,50 g la rasa Prolifică Palas. Această dinamică a creșterii s-a reflectat direct în greutatea corporală finală, care au atins 45,86 kg și 45,49 kg la metișii F1, față de 35,50 kg la mieii din rasa materna.

Un alt aspect deosebit de important evidențiat de studiul de față îl constituie eficiența utilizării substanțelor nutritive, exprimată prin consumul specific pe kilogram spor. Metișii F1 au înregistrat valori mai reduse, situate între 4,38 și 4,40 U.N.C./kg spor, comparativ cu 6,53 U.N.C./kg spor la rasa Prolifică Palas. Aceste rezultate indică o capacitate superioară de valorificare a furajelor, cu implicații economice directe asupra costurilor de producție și asupra rentabilității sistemelor de îngrășare.

În ansamblu, rezultatele obținute confirmă faptul că utilizarea încrucișărilor dintre rasa Prolifică Palas și rasele specializate pentru producția de carne reprezintă o direcție viabilă și eficientă pentru dezvoltarea unei populații ovine cu aptitudini superioare pentru producția de carne, adaptată condițiilor de câmpie. Modelul experimental elaborat oferă premise solide pentru continuarea cercetărilor în vederea stabilizării caracterelor productive și morfologice, constituind o bază științifică pentru etapele următoare ale programului de ameliorare.

► Cercetările efectuate privind analiza principalilor indici morfoproductivi și de reproducție a populației de caprine specializate pentru producția de carne (BOCARP) au evidențiat superioritatea clară a genotipului R1 (75% Boer × 25% Carpatină) comparativ cu rasa Carpatină, diferențele înregistrate fiind distinct semnificative din punct de vedere statistic ( $p < 0,01$ ) pentru majoritatea parametrilor analizați. Aceste rezultate confirmă eficiența utilizării încrucișării dirijate ca metodă de îmbunătățire a performanțelor productive și reproductive în creșterea caprinelor destinate producției de carne.

Din punct de vedere al performanțelor reproductive, genotipul R1 a înregistrat valori superioare atât pentru fecunditate, cât și pentru prolificitate. Fecunditatea medie a fost de 97,2% la caprele R1, comparativ cu 96,1% la rasa Carpatină, diferența fiind redusă ca amplitudine, dar relevantă din punct de vedere biologic. În schimb, prolificitatea a prezentat o creștere substanțială, atingând 149,6% la genotipul R1 față de 129,0% la rasa Carpatină, ceea ce reprezintă un avantaj de peste 20 de puncte procentuale. Acest progres evidențiază aportul genetic semnificativ al rasei Boer, cunoscută pentru aptitudinile sale de producție pentru carne, asupra caracterelor reproductive, fără a afecta adaptabilitatea specifică rasei locale.

În perioada de alăptare, ieziile aparținând genotipului R1 au manifestat un ritm de creștere intensificat, reflectat prin valori ridicate ale sporului mediu zilnic. Masculii au realizat un spor mediu zilnic de 146,94 g/zi, iar femelele de 131,87 g/zi, diferențele dintre sexe fiind semnificative statistic ( $p < 0,05$ ). Această diferențiere este explicabilă prin dimorfismul sexual caracteristic raselor de carne, care se manifestă precoce printr-o capacitate superioară de creștere la masculi. La vârsta de întărcare, greutatea corporală medie a fost de 15,95 kg la masculi și 14,12 kg la femele, valori net superioare celor caracteristice populațiilor locale neameliorate.

Până la vârsta de 6 luni, în condiții de hrănire intensivă, dinamica greutății corporale a ieziilor R1 a rămas constant favorabilă, confirmând potențialul ridicat de creștere al acestui genotip. Masculii au atins o greutate corporală medie de 34,13 kg, iar femelele 31,50 kg, corespunzător unor sporuri medii zilnice de 173,78 g/zi și respectiv 161,50 g/zi. Aceste rezultate subliniază capacitatea superioară a genotipului R1 de a valorifica eficient resursele furajere, aspect esențial pentru sustenabilitatea sistemelor de creștere intensive și semi-intensive.

Analiza conformației corporale a evidențiat, la genotipul R1, o dezvoltare accentuată a trenului posterior, caracteristică specifică raselor specializate pentru producția de carne. Lărgimile corporale au fost mai mari, iar masa musculară a fost bine conturată, conferind animalelor un aspect compact și armonios. Aceste observații au fost susținute de valorile superioare ale indicelui de compactitate al jigoului (I.C.J.) și ale indicelui de muscularitate al jigoului (I.M.J.), care au înregistrat niveluri mai ridicate comparativ cu rasa Carpatină. Valorile acestor indici confirmă îmbunătățirea

semnificativă a calității morfologice a carcasei, cu implicații directe asupra randamentului la sacrificare și a valorii comerciale a produsului final.

În prezent, populația de capre hibride R1 este izolată reproductiv, reprezentând nucleul de selecție pentru constituirea unei noi populații de caprine specializate pentru producția de carne, care urmează să fie realizată în cadrul proiectului. Această etapă este esențială pentru stabilizarea caracterelor productive și reproductiv obținute, precum și pentru definirea unui tip genetic adaptat condițiilor pedoclimatice locale, cu performanțe superioare din punct de vedere economic și productiv.

➤ **Conservarea și prezervarea populațiilor de animale-rase, linii vulnerabile și în pericol de dispariție**

- Cercetările privind menținerea biodiversității la specia ovină prin evaluarea statusului de risc în care se află rasele de ovine specializate, conservarea și utilizarea genofondului acestora pentru diseminarea progresului genetic în exploatațiile de ovine” au abordat în aceasta etapa (a III-a) aspecte legate de stabilirea indicilor morfoproductivi și de reproducție la rasele specializate reduse numeric precum și analiza istoriei genetice a acestora.

Cercetările s-au efectuat pe cele trei rase de ovine specializate pentru lapte, carne și prolificitate ridicată, omologate ca noi rase și crescute în cadrul institutului.

Fiecare din cele trei rase este studiată sub aspectul indicilor morfoproductivi, a indicilor de reproducție, anual acestea oferind reproducători cu valoare ridicată de ameliorare crescătorilor interesați în ameliorarea propriilor efective.

Lucrările efectuate prezintă pentru fiecare rasă modul de formare, parametrii morfoproductivi realizați, rezultatele obținute în urma fătărilor și valoarea de ameliorare a oilor sau berbecilor.

- În urma prelucrării datelor individuale referitoare la greutatea corporală a mieilor obținuți la fătarea din sezonul 2024-2025 s-a calculat intensitatea de creștere în perioada de alăptare. Din datele obținute s-a stabilit greutatea medie la fătare, înțârcare, sporul total de creștere și sporul mediu zilnic realizat de mieii masculi și femele (date prezentate pe 100 miei ) rezultând ca au existat diferențe clare între cele trei rase analizate:

- Rasa de Lapte Palas a avut sporul mediu zilnic ( $198 \pm 60$  g/zi la masculi și  $175 \pm 57$  g/zi la femele), media pe întregul lot de miei fiind de  $186 \pm 42$  g

- Rasa de Carne Palas s-a remarcat prin cel mai ridicat spor mediu zilnic ( $188 \pm 69$  g/zi la masculi,  $176 \pm 58$  g la femele), media pe lot fiind de  $182 \pm 46$  g. Mieii din această rasă au realizat în condiții de îngrășare intensivă un spor mediu zilnic de creștere în greutate de 324 g/cap, greutatea vie la finalul îngrășării fiind de 40,88 kg/cap.

- Rasa Prolifică Palas a înregistrat un spor mediu zilnic la masculi de  $180 \pm 49$  g/zi iar la femele de  $169 \pm 57$  g, media pe lot fiind de  $174 \pm 39$  g.

- În ansamblu, Rasa de Carne Palas a prezentat cea mai bună intensitate de creștere, urmată îndeaproape de Rasa Prolifică Palas, în timp ce Rasa de Lapte Palas rămâne inferioară ca ritm de creștere, dar valorifică avantajele pe partea de producție lactată.

- În ceea ce privește greutatea corporală medie a celor trei rase s-a remarcat faptul că Rasa de Lapte Palas a avut cea mai mică greutate corporală 58,23 kg, Rasa de Carne Palas s-a distins prin cea mai mare greutate corporală 63,22 Kg, Rasa Prolifică Palas prezentând valori intermediare și anume 60,34 kg.

- Producția de lapte la oile din Rasa de Lapte Palas se caracterizează printr-o variabilitate evidentă, influențată atât de potențialul genetic, cât și de linia genealogică.

- Valoarea medie a cantității totale de lapte este de 200 litri/oaie, dintre care doar 140 litri reprezintă lapte muls efectiv, ceea ce sugerează o diferență considerabilă între producția totală și cantitatea de lapte muls efectiv. Acest aspect poate fi explicat prin cantitatea de lapte consumată de miel, respectiv prin factorii fiziologici și tehnologici care influențează mulsul.
- În concluzie, datele evidențiază faptul că Rasa de Lapte Palas dispune de un potențial productiv considerabil, însă valorificarea acestuia depinde în mod direct de linia de selecție și de managementul aplicat în exploatații. Recomandările pentru crescători ar include orientarea către reproducția prin indivizi cu performanțe ridicate pe linia paternă, dar și optimizarea factorilor de întreținere și hrănire pentru creșterea proporției de lapte muls din producția totală.
- Determinarea categoriei de risc în care se află cele trei rase de ovine omologate, (Rasa de Lapte Palas 0,341, Rasa de Carne Palas 0,236 și Rasa Prolifică Palas 0,249), stabilită după creșterea așteptată a consangvinizării pe următorii 50 de ani a concluzionat faptul că toate cele trei rase se includ în categoria de risc foarte ridicat fiind necesară elaborarea unor măsuri specifice (de exemplu rotația reproducătorilor, import de material genetic, constituirea de nuclee de conservare) care să prevină acumularea excesivă a consangvinizării. Procedând astfel se asigură păstrarea structurii genetice a populațiilor celor trei rase iar prin livrarea de reproducători cu valoare ridicată de ameliorare în crescătoriile de ovine se pot obține producțiile de lapte și carne preconizate.
- La mărimea genetică de 60,3 indivizi la Rasa de Lapte Palas, 93,11 la Rasa de Carne Palas și 87,72 la Rasa Prolifică Palas, se va avea în vedere păstrarea constantă a mărimii efective în jurul valorii de 60,3 ; 93,11 și 87,72 pentru întreaga perioadă avizată de 50 ani astfel încât consangvinizarea să rămână permanent sub 1 %, ceea ce va încadra populația analizată în categoria "în afara pericolului"- "out of danger".

#### ➤ **Îmbunătățirea indicilor de reproducție la animalele de fermă prin utilizarea biotehnologiilor specifice**

- În vederea optimizării metodelor de prelucrare și crioconservare a materialului seminal de berbec și țap, au fost selectați masculi reproducători a căror spermă a fost, în prealabil, evaluată și confirmată ca fiind aptă pentru congelare, pe baza criteriilor clasice de calitate seminală. Selecția lotului experimental a urmărit includerea unor genotipuri reprezentative pentru programele de ameliorare și conservare genetică aflate în derulare. Astfel, au fost selectați 6 țapi adulți, dintre care 4 precursori BOCARP și 2 țapi din rasa Carpatină, precum și 4 berbeci, respectiv 2 berbeci din rasa Merinos de Palas, 1 berbec din rasa de Carne Palas și 1 berbec din rasa Prolific Palas.
- Pentru evaluarea și procesarea materialului seminal au fost testate trei variante tehnologice, diferențiate în funcție de metoda utilizată pentru aprecierea inițială a calității spermei și pentru stabilirea raportului de diluție, în corelație cu potențialul de congelare al ejaculatelor. În cadrul experimentului au fost utilizați doi diluanți consacrați pentru crioconservarea spermei la ovine și caprine, respectiv TRIS și OVIXCELL, ambii recunoscuți pentru capacitatea lor de a proteja spermatozoizii pe parcursul proceselor de răcire, congelare și decongelare.
- Varianta 1 a presupus evaluarea calității spermei exclusiv prin microscopie optică, metodă cu caracter subiectiv, bazată pe aprecierea vizuală a motilității spermatozoizilor. În această variantă, atât la berbeci, cât și la țapi, motilitatea inițială a ejaculatelor s-a situat în intervalul 80–95%, indicând o calitate seminală corespunzătoare pentru procesarea ulterioară. După crioconservare, viabilitatea spermatozoizilor a fost evaluată prin colorație vitală, metodă utilizată frecvent pentru aprecierea integrității membranei celulare. La berbeci, valorile viabilității postdecongelare au fost cuprinse între 31,7 și 41,2% în cazul utilizării diluantului TRIS și între 33,9 și 49,2% atunci când s-a utilizat diluantul OVIXCELL, acesta din urmă evidențiind o protecție superioară a spermatozoizilor. La țapi, viabilitatea spermatozoizilor a înregistrat valori cuprinse între 28,76 și

48,97% cu diluantul TRIS și între 24,21 și 30,26% cu diluantul OVIXCELL, ceea ce sugerează o toleranță diferită a spermei de țap față de compoziția diluanților utilizați.

- Varianta 2 a combinat evaluarea inițială a motilității spermei prin microscopie optică cu determinarea volumului optim de diluant (TRIS sau OVIXCELL) prin utilizarea spectrofotometrului AccuCell, metodă obiectivă, bazată pe determinarea concentrației spermatozoizilor. Această abordare a permis o standardizare mai precisă a procesului de diluare, cu impact direct asupra calității materialului seminal crioconservat. După decongelare, rezultatele obținute au evidențiat o diferențiere clară între cele două specii în ceea ce privește eficiența diluanților utilizați. Astfel, la sperma de berbec, diluantul OVIXCELL a determinat valori superioare ale viabilității postdecongelare, cuprinse între 31,12 și 47,43%, comparativ cu 29,16–46,02% înregistrate la diluantul TRIS. În schimb, la sperma de țap, diluantul TRIS s-a dovedit mai eficient, valorile viabilității situându-se între 33,16 și 48,02%, față de 29,14–37,22% obținute cu OVIXCELL.

- Varianta 3, care presupunea verificarea calității ejaculatelor prin intermediul sistemului computerizat CASA (Computer Assisted Sperm Analysis), nu a putut fi aplicată în cadrul studiului, din cauza distanței mari dintre locul de recoltare a masculilor și laboratorul de procesare a materialului seminal. Această limitare logistică a imposibilitat transportul probelor în condiții optime de timp și temperatură, necesare pentru utilizarea corectă a sistemului CASA, însă nu diminuează relevanța rezultatelor obținute prin primele două variante experimentale.

- În ansamblu, rezultatele obținute evidențiază importanța adaptării metodelor de evaluare și procesare a spermei în funcție de specie și de caracteristicile ejaculatelor, precum și rolul decisiv al alegerii diluantului adecvat pentru maximizarea viabilității spermatozoizilor postdecongelare. Aceste concluzii oferă o bază științifică solidă pentru optimizarea protocoalelor de crioconservare a materialului seminal în programele de reproducție asistată la ovine și caprine.

#### **Elaborarea și validarea de tehnologii de creștere și exploatare a animalelor de interes zootehnic**

➤ Cercetarile comparative privind performanțele pentru producția de carne și calitatea carcasei la tineretul ovin din rasele autohtone supus îngrășării intensive în contextul asigurării securității alimentare și-a propus evaluarea potențialului productiv actual pentru producția de carne al principalelor rase autohtone de ovine, precum și al unor variante hibride obținute prin încrucișarea raselor locale cu rase specializate pentru producția de carne, în contextul în care România dispune de un fond genetic ovin valoros și poate fi considerată o sursă importantă de carne de ovine atât pentru piața internă, cât și pentru cea externă. Abordarea experimentală a urmărit obținerea unor date obiective privind performanțele reproductive, de creștere și de valorificare a carcasei, necesare fundamentării strategiilor de ameliorare și dezvoltare durabilă a sectorului ovin.

- În acest sens, au fost determinați principalii indici de reproducție, respectiv fecunditatea și prolificitatea, la rasele de ovine Merinos de Palas, Rasa de Carne Palas și Rasa Prolifică Palas, precum și la rasele autohtone Țigaie și Țurcană. Totodată, la mieii proveniți din aceste rase, supuși îngrășării, au fost evaluate performanțele pentru producția de carne, prin organizarea unor experimente de îngrășare controlate, care au permis compararea directă a potențialului de creștere și a eficienței utilizării resurselor furajere.

- Experimentele de îngrășare au inclus mieii din rasele Merinos de Palas, Țigaie Ruginie, Țurcană, Rasa de Carne Palas, Rasa Prolifică Palas, precum și metiși rezultați din încrucișările Rouge de L'Ouest × Rasa de Carne Palas și Rouge de L'Ouest × Rasa Prolifică Palas. În cadrul acestora s-au determinat viteza de creștere, consumul specific al rațiilor furajere și conversia substanțelor energetice și proteice în spor de creștere, elemente esențiale pentru evaluarea eficienței economice a fiecărei variante genetice. De asemenea, au fost efectuate sacrificări experimentale, în

vederea determinării indicilor cantitativi și calitativi ai carcaselor, la toate rasele și genotipurile studiate.

- Anterior introducerii mieilor în îngrășare, au fost realizate măsurători corporale pe animalul viu, care au vizat principalele dimensiuni morfometrice cu relevanță pentru aptitudinile de producție pentru carne: lungimea trunchiului, înălțimea la grebăn, înălțimea la crupă, lărgimea la umeri și lărgimea la articulațiile coxo-femorale. Aceste determinări au permis corelarea conformației corporale cu performanțele de creștere și cu structura carcasei obținute ulterior.

- Rezultatele obținute au evidențiat faptul că rasele autohtone actuale de ovine (Merinos de Palas, Țigaie și Țurcană) posedă însușiri bune pentru producția de carne, mieii acestor rase supuși îngrășării realizând sporuri medii zilnice cuprinse între 206 și 251 g. Dintre rasele analizate, cel mai ridicat spor mediu zilnic a fost înregistrat la mieii din Rasa de Carne Palas, cu 324 g/cap/zi furajată, în timp ce cel mai redus spor a fost obținut la mieii din rasa Țigaie, cu 206,45 g/zi.

- În ceea ce privește randamentul la sacrificare, cele mai bune rezultate au fost obținute la metișii Rouge de L'Ouest × Rasa de Carne Palas, care au înregistrat un randament de 53,04%, confirmând aportul genetic favorabil al raselor specializate pentru carne. La polul opus, cel mai scăzut randament la sacrificare a fost determinat la mieii din rasa Țurcană, cu o valoare de 43,30%, specifică raselor rustice, orientate predominant spre producția mixtă.

- Analiza structurii tisulare a carcaselor a arătat că Rasa de Carne Palas a prezentat cel mai ridicat conținut de carne în carcasă (mușchi + grăsimi), respectiv 76,41%, în timp ce Rasa Prolifică Palas a înregistrat cel mai redus conținut de carne, de 71,35%. Referitor la gradul de îngrășare, cel mai mare conținut de grăsime a fost observat la mieii din Rasa de Carne Palas, cu 21%, iar cel mai scăzut conținut de grăsime a fost determinat la metișii Rouge de L'Ouest × Rasa de Carne Palas, cu 12,48%, ceea ce corespunde cerințelor actuale ale pieței pentru carne slabă, cu valoare dietetică ridicată.

- În ansamblu, rezultatele obținute confirmă potențialul actual bun pentru producția de carne al raselor autohtone de ovine și evidențiază, în același timp, efectul benefic al încrucișărilor cu rase specializate pentru carne asupra performanțelor de creștere, randamentului la sacrificare și calității carcasei. Aceste constatări susțin necesitatea continuării programelor de ameliorare genetică prin utilizarea dirijată a încrucișărilor, în vederea atingerii obiectivelor de creștere a competitivității sectorului ovin românesc.

#### **4. Manifestări științifice organizate de unitatea de cercetare - dezvoltare și participarea la evenimente științifice interne și externe**

##### **Manifestări organizate de ICDCOC Palas – Anul 2025**

În anul 2025, ICDCOC Palas a organizat și co-organizat manifestări științifice și tehnice cu impact național, având ca obiectiv diseminarea rezultatelor cercetării, sprijinirea fermierilor și consolidarea relației dintre cercetare, mediul academic și sectorul productiv.

##### **1. Conferința Natională „Crescătorii de ovine și caprine din România au un viitor”**

- Data: 17 octombrie 2025
- Loc de desfășurare: ICDCOC Palas Constanta
- Tip manifestare: Conferință științifică națională
- Tematică: perspectivele sectorului ovin și caprin, politici agricole, sustenabilitate și rolul cercetării aplicative
- Număr participanți: aproximativ 80 persoane (cercetători, fermieri, cadre universitare, reprezentanți instituționali)

##### **2. Workshop „Reducerea amprentei de carbon în fermele de ovine și caprine prin creșterea eficienței furajelor”**

- Loc de desfășurare: SCDCOC Reghin

- Tip manifestare: Workshop științifico-tehnic
  - Tematică: optimizarea rațiilor furajere, reducerea impactului asupra mediului, tehnologii moderne de furajare sustenabilă
  - Număr participanți: inclus în cadrul conferinței (aprox. 80 persoane)
- 3. Workshop „Dezvoltarea învățământului superior dual agricol în parteneriat cu Universitatea Ovidius Constanța”**
- Data: 30 septembrie 2025
  - Loc de desfășurare: ICDCOC Palas, Constanța
  - Tip manifestare: Workshop educațional și de transfer de cunoștințe
  - Număr participanți: 35 persoane
  - Participanți: reprezentanți ai Universității Ovidius Constanța, cercetători ICDCOC Palas, reprezentanți ai mediului economic și studenți
- 4. Dezbateri privind dezvoltarea creșterii ovinelor din rasa Țigaie Ruginie în zona montană**
- Tip manifestare: Dezbateri tematică
  - Obiective:
    - valorificarea pășunilor alpine situate la peste 1800 m altitudine;
    - conservarea și dezvoltarea rasei Țigaie Ruginie;
    - identificarea oportunităților de dezvoltare economică și turistică a zonei montane
  - Participanți: reprezentanți MADR, ANZ, Prefectura Harghita, Consiliul Județean Harghita, parlamentari implicați în agricultura zonei

#### **5. Manifestări științifice la care a participat ICDCOC Palas**

În anul 2025, cercetătorii institutului au participat activ la manifestări științifice naționale și internaționale, contribuind la promovarea rezultatelor cercetării românești în domeniul zootehniei.

1. Simpozionul Național „Ziua Pământului” – Universitatea Ovidius Constanța, 26 aprilie 2025 (110 participanți)
2. Simpozionul „Parteneriat româno-irlandez pentru sectorul zootehnic din România” – Constanța, 17 mai 2025 (60 participanți)
3. A III-a Conferință Anuală ICAR – ASAS București, 30 mai 2025
4. Conferința Internațională „New Trends in Applied Chemistry” – Universitatea Ovidius Constanța (70 participanți)
5. Conferința Internațională „Agriculture for Life, Life for Agriculture” – USAMV București, 6–8 iunie 2025 (200 participanți)
6. Annual ECSRH Conference – Torino, Italia (80 participanți)
7. A XXIII-a Conferință Internațională „Life Science for Sustainable Development” – USAMV Cluj-Napoca, 26–28 septembrie 2025 (150 participanți)
8. Expoziția realizărilor ASAS – 9–12 octombrie 2025 (120 participanți)
  - contribuție ICDCOC Palas: 2 lucrări prezentate în plen și 5 postere științifice

Sinteză activitate de diseminare științifică – anul 2025

- Lucrări științifice indexate ISI: 4
- Lucrări științifice indexate BDI: 4
- Lucrări publicate în Acta Academica ASAS: 5
- Lucrări publicate în reviste de specialitate cu ISSN: 4
- Lucrări publicate în Proceedings / Book of Abstracts: 4
- Lucrări de popularizare științifică: 6

#### **6. Brevete ,omologări**

În anul 2025 nu s-au acordat brevete și nu s-au făcut homologări de noi creații biologice

## 7. Participări la târguri și expoziții – anul 2025

Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Creșterea Ovinelor și Caprinelor Palas (ICDCOC Palas)

În anul 2025, ICDCOC Palas a participat la târguri și expoziții de profil agricol și zootehnic, în vederea promovării rezultatelor cercetării, a creațiilor biologice și a tehnologiilor moderne aplicabile în sectorul ovinelor și caprinelor.

- Expoziția realizărilor Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” (ASAS)

Perioada: 9–12 octombrie 2025

Loc de desfășurare: București

Tip manifestare: Expoziție științifică și tehnologică

Participare ICDCOC Palas:

prezentarea principalelor rezultate ale activității de cercetare-dezvoltare;

promovarea creațiilor biologice și a tehnologiilor aplicate în creșterea ovinelor și caprinelor;

prezentarea a 2 lucrări științifice în plen și 5 postere științifice.

Număr participanți: aproximativ 120 persoane.

- INDAGRA 2025 – Târg internațional

Perioada: noiembrie 2025

Loc de desfășurare: Complexul Expozițional ROMEXPO, București

Tip manifestare: Târg internațional

Participare ICDCOC Palas:

participare cu stand expozițional propriu;

promovarea rezultatelor cercetării aplicative în domeniul creșterii ovinelor și caprinelor;

prezentarea raselor și liniilor de ovine și caprine aflate în patrimoniul institutului;

diseminarea tehnologiilor moderne de reproducție, furajare și ameliorare genetică.

Categorii de vizitatori: fermieri, specialiști, reprezentanți ai mediului academic, autorități publice, investitori.

- Expoziții tematice și prezentări demonstrative în cadrul manifestărilor științifice

Tip activitate: standuri expoziționale și prezentări demonstrative

Context: conferințe și simpozioane naționale și internaționale cu profil agricol și zootehnic

Obiective:

diseminarea rezultatelor cercetării aplicative;

transferul de cunoștințe către fermieri și specialiști;

## **8. Activitatea de diseminare a rezultatelor**

### **Lucrări pentru cartea Oferta Cercetării elaborată de ASAS**

- Tehnologia de furajare în perioada de alăptare a oilor mame din rasa Țigaie Ruginie cu semisiloz de lucernă

° În anul 2025 s-a organizat la laboratorul Experimental de la SCDCOC Reghin cu ocazia Conferinței Regionale a crescătorilor de caprine și ovine în data de 25 August 2025 un târg de produse tradiționale provenite de la ovine și caprine.

Târgul a prezentat o varietate de produse obținute de la cele două specii și s-a bucurat de un mare număr de vizitatori .

° Au fost acordate 22 consultații unor membri ai Asociației Crescătorilor de Ovine cu probleme referitoare la : preabilitatea creșterii anumitor rase în diferite zone pedoclimatice ;

informații privind aplicarea unor scheme de încrucișare cu berbeci din rase specializate cumpărați de la institut ; parametrii morfoproductivi realizați de rasele de carne și lapte ;

° Au fost realizate 12 interviuri la Radio și Televiziune în care s-au prezentat realizările institutului și posibilitatea creșterii rolului acestuia în dezvoltare producțiilor de carne și lapte la ovine și caprine prin utilizarea de reproducători cu valoare ridicată de ameliorare livrați de institut.

Institutul livrează anual crescătorilor de ovine din zonă material de reproducție din noile rase omologate pentru ameliorarea producțiilor la efectivele pe care le dețin . În anul 2024 institutul a livrat pentru zona Dobrogei 51 berbeci de reproducție .